

Stichting Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst

De Raad voor Cultuur (hierna: raad) heeft de minister van OCW op 3 juli 2024 geadviseerd Stichting Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst (hierna LKCA) een subsidiebedrag onder aanvullende voorwaarden toe te kennen. De minister heeft dit advies overgenomen. In zijn subsidiebeschikking van 17 september 2024 heeft hij de instelling verzocht:

1. LKCA dient een duidelijk en concreet overzicht in te dienen van de te ontplooiën activiteiten in de subsidieperiode 2025-2028 met daaraan gekoppelde doelstellingen en een haalbare planning en begroting. LKCA geeft aan minder activiteiten te gaan ontwikkelen en uitvoeren. In genoemd overzicht moet worden beschreven welke activiteiten zij gaat verminderen en welke effecten dit heeft op de organisatie en de begroting. Tevens moet zij beschrijven welke eerstelijns activiteiten ze afstoot, hoe deze activiteiten binnen of buiten de organisatie geborgd worden en hoe de daarmee opgedane kennis wordt veiliggesteld.
2. LKCA dient duidelijk en volledig inzicht te geven in het onderzoek dat onder haar verantwoordelijkheid wordt uitgevoerd of uitbesteed, in de wijze waarop de onderzoeksvragen worden vastgesteld en aansluiten op de onderzoeksvragen uit het veld en in de concrete toepassing en functie van het onder haar verantwoordelijkheid verrichte of uitbesteede onderzoek. Ook moet er een bijbehorende planning en begroting worden aangeleverd.
3. De raad van toezicht van LKCA dient zorg te dragen voor een bestendige en efficiënte organisatiestructuur die past bij de transitieopgave en voor een plan van aanpak voor een gezond werkklimaat en een afname van het ziekteverzuim.

LKCA heeft ervoor gekozen om als reactie op bovengenoemde voorwaarden de raad een uitgebreid addendum op haar oorspronkelijk beleidsplan ter beoordeling voor te leggen. De raad heeft beoordeeld of de instelling hiermee aan deze voorwaarden heeft voldaan. Voor het overige handhaaft hij zijn beoordeling van 3 juli 2024.

Conclusie

LKCA heeft een addendum met begeleidende brief ingediend. De begroting en planning – beide essentieel om de haalbaarheid van het ingediende addendum te toetsen – maken geen onderdeel uit van het addendum. In de begeleidende brief licht LKCA toe dat het addendum op strategisch-tactisch

niveau is ingestoken en dat daarom een aantal specifiek operationele vragen van de raad onbeantwoord blijven. Het addendum geeft volgens het LKCA antwoorden op de gestelde vragen op strategisch-tactisch niveau. De raad stelt vast dat LKCA daarmee de in de voorwaarden gevraagde informatie onvolledig heeft gegeven. Daarnaast wijkt het ingediende addendum af van het ingediende Beleidsplan LKCA 2025-2028 van januari 2024.

In de ogen van de raad is de functie van het LKCA van cruciaal belang voor de sector. Echter, hij heeft onvoldoende vertrouwen in de invulling hiervan zoals de instelling die voorstelt in het activiteitenplan voor 2025 - 2028 en het addendum. Voor het overige handhaaft hij zijn beoordeling van 3 juli 2024.

Toelichting

LKCA voldoet slechts deels aan de eerste voorwaarde: het bieden van inzicht in de te ontplooiën activiteiten voor de subsidieperiode 2025-2028. De gevraagde planning en de begroting ontbreken. Het addendum geeft een beeld van welke activiteiten worden afgestoten, maar geeft slechts voor een deel duidelijkheid over hoe deze activiteiten elders worden geborgd en hoe de verworven kennis wordt veiliggesteld.

De raad is positief over het inzichtelijke beleidskompas waarin LKCA aangeeft wat de maatschappelijke opgaven zijn, wat de kerntaken/activiteiten behelzen en wat de verwachte resultaten zijn in de beleidsperiode 2025-2028. LKCA benoemt in het beleidskompas kansengelijkheid en veerkracht als belangrijkste thema's. De raad vindt het van belang om naast de thema's in het beleidskompas, de indeling van de oorspronkelijke pijlers cultuureducatie en cultuurparticipatie/amateurkunst te handhaven. Met het behoud van deze indeling blijft voor het werkveld, dat grotendeels volgens deze pijlers is gestructureerd, duidelijk hoe de verschillende LKCA-clusters opereren en wat de output is.

LKCA beschrijft welke (eerstelijns) activiteiten vervallen of verminderd worden. Ze wil bijvoorbeeld niet langer de trekker zijn van disciplinegerichte netwerken als de HipHop Kenniskring of netwerken die voortkomen uit de ontwikkeltrajecten als Cultureel Vermogen. Hoe de instelling tot deze keuze is gekomen en wat de impact op de organisatie is, wordt niet toegelicht noch cijfermatig onderbouwd. Alleen voor belangenbehartiging of lobby wordt concreet voorgesteld hoe LKCA borging voor ogen heeft (bijvoorbeeld onderbrenging bij Kunsten '92). Hoe de instelling haar trekkersrol van disciplinegerichte netwerken (bijvoorbeeld de HipHop Kenniskring) elders gaat beleggen is niet uitgewerkt. De raad vindt het van cruciaal belang dat het definitief afstoten van netwerken goed doordacht wordt en dat opgedane kennis toegankelijk blijft. Met name netwerken van nieuwere genres binnen

de amateurkunst die (nog) geen tweedelijns- of overkoepelende organisaties kennen zijn kwetsbaar en dienen elders goed ondersteund te worden.

LKCA voldoet deels aan de tweede voorwaarde. De raad waardeert de uitgebreide toelichting over wat de onderzoeksactiviteiten inhouden. Hij is positief over het rijke palet aan samenwerkingspartners, maar hij had graag beter toegelicht gezien wat de rol van LKCA is en die van de partners bij samenwerkingen. In hoeverre het onderzoek aansluit bij en afgestemd is op onderzoeksvragen uit het veld wordt niet beschreven in het addendum. Wat de relatie is tussen LKCA en de bijzonder hoogleraren en waarom de leerstoelen niet worden voortgezet wordt niet nader toegelicht.

De raad vindt het een positieve stap dat LKCA zich niet meer voornamelijk toelegt op monitoringsonderzoek. Ook waardeert hij het voornemen van de instelling om zich meer toe te leggen op visieontwikkeling en een agenderende rol aan te nemen. De raad acht dit van cruciaal belang voor de toekomst van cultuureducatie, -participatie en amateurkunst. Hij moedigt de instelling aan om dit verder uit te bouwen.

Zoals eerder in dit advies aangestipt, maken de gevraagde planning en begroting geen onderdeel uit van het addendum. De raad heeft hierdoor onvoldoende zicht op budgetten die de instelling uittrekt voor onderzoek.

LKCA voldoet deels aan de derde voorwaarde waarin de raad van toezicht van LKCA dient zorg te dragen voor een bestendige en efficiënte organisatiestructuur die past bij de transitieopgave en voor een plan van aanpak voor een gezond werkklimaat en een afname van het ziekteverzuim.

De herziening van de bedrijfsvoering is ambitieus en - in dit beknopte bestek - duidelijk beschreven. De financiële impact ervan is niet te beoordelen vanwege het ontbreken van de begroting.

In de eerder beoordeelde begroting (advies juli 2024) valt op dat de beheerlasten (personeel en materieel € 1.950.000) ruim 31% van de totale begroting (€ 6.260.809) belopen. Met de voorgestelde transitie in bedrijfsvoering en de sanering van activiteiten zouden de totale lasten van het LKCA lager moeten kunnen uitvallen.

Tot slot

Het valt de raad op dat er in het addendum enkele activiteiten anders worden beschreven dan in het oorspronkelijke plan, bijvoorbeeld de introductie van het beleidskompas met de maatschappelijke opgaven kansengelijkheid en veerkracht. In het oorspronkelijke plan heeft de raad hiervan geen kennis kunnen nemen.

Ook de houding ten opzichte van de Code D&I lijkt gewijzigd. In het oorspronkelijke plan namen de activiteiten rond de code D&I nog een prominente positie in. LKCA meldt nu het mogelijk overdragen van de code naar een andere organisatie. Wat dit voor impact kan hebben op de organisatie, inclusief de begroting, komt niet aan de orde. De raad is overigens positief over het initiatief om na te denken over het constructief beleggen van de code elders in de sector.

Op grond van het voorgaande adviseert de raad de minister van OCW de herziene plannen van LKCA grondig te laten doorrekenen. Voorts wordt geadviseerd om in de subsidieperiode 2025-2028 de voortgang van de transitie van LKCA en de behaalde resultaten frequent en kritisch te monitoren.